

Дар'я Володимирівна ВІТРОВА,

аспірантка кафедри кримінально-правових дисциплін факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ, Харків, Україна

Науковий керівник: Харченко Вадим Борисович,

*доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін
факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, Харків, Україна*

ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА СЕПАРАТИСТСЬКІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

*«Корупція – це своєрідне дзеркало суспільства,
його моральної і правової чистоти»*

Питання боротьби з корупцією для України завжди було пріоритетним завданням, з моменту отримання незалежності та по сьогоднішній день. Але, напевно тих заходів впливу, не дивлячись на їх значку кількість замало, аби стримувати корупційні нерів від бажання наживи. Не важливо що це може бути: «правильно» винесене судове рішення, «розвалене» кримінальне провадження чи «потрібне» розпорядження, чи взагалі рішення, яке в подальшому зіграє з нами злий жарт, такий наприклад як сьогодні. Ми втратили частину території України, ведемо антитерористичну операцію на Сході країни, гинуть наші співвітчизники, молоді хлопці, які могли б зробити набагато більше для своєї держави у мирний час, повністю розвалена інфраструктура Сходу, який був міцним промисловим осередком нашої держави. Безліч людей лишилися без даху над головою та втратили свої сім'ї.

Причиною всьому цьому стали неконтрольовані процеси сепаратистського характеру, які мають доволі цікаву та відносно молоду історію. Вони напряму пов'язані з нездоланною корупцією в нашому суспільстві. В даному випадку корупція виступає необхідною ланкою, яка визначає змогу та перспективу інших злочинних проявів, одночасно підтримуючи та живлячись від них. Корупція спотворює суспільні відносини, порушує нормальний порядок речей у ньому, деформує сприйняття особою своїх обов'язків як громадянина.

Досить цікавою видається нам думка М. І. Мельника, який вважає, що «корупція – це не правове, а соціологічно-кримінологічне поняття. У загальному вигляді корупцію можна визначити як соціальне явище, яке охоплює всю сукупність корупційних діянь, пов'язаних з неправомірним використанням особами, уповноваженими на виконання функцій держави, наданої їм влади, посадових повноважень, відповідних можливостей з метою задоволення особистих інтересів третіх осіб, а також інших корупційних правопорушень, які створюють умови для вчинення корупційних діянь чи є приховуванням їх або потуранням їх [1].

Потрібно розуміти, що проблема сепаратизму в сучасних умовах підводить нас до розуміння того, що небезпека зароджується всередині країни, а саме з осіб уповноважених на виконання державних функцій, тобто наділених владою, саме на них ґрунтуються національні інтереси.

Сучасний сепаратизм – це потужна структура, яка характеризується широким розмахом, серйозним оснащенням та наявністю безпосереднього зв'язку та тісної співпраці з міжнародними терористичними організаціями, які надають серйозну фінансову підтримку. М. В. Семикін характеризує терористично-сепаратистську діяльність як «сувору організаційну структуру, що складається з керівної та оперативної ланки, підрозділів розвідки і контррозвідки, матеріально-технічного забезпечення, бойових груп і прикриття; жорсткою конспірацією (що призводить до високої латентності цієї діяльності), ретельним відбором кадрів; наявністю агентури в правоохоронних та інших державних органах; високим технічним оснащенням, що конкурує, а то й перевищує оснащеність підрозділів національних військ; наявністю розгалуженої мережі конспіративних сховищ, навчальних баз і полігонів» [2, с. 10].

Такі потужні структури досить швидко набувають широкого поширення в масах. Уособлюючи в собі так званих «захисників», «народних вождів», обираючи собі певну ідеологію, яка ґрунтується на релігійній, етнічній чи іншій відмінності. Така ідеологія штучно розпалює ненависть або вороже ставлення до держави та її керівництва.

Сепаратизм такого спрямування досить легко загострює політичну ситуацію в країні, в умовах, коли така діяльність здійснюється на основі корупційних зв'язків, то постає проблема охорони національної безпеки усієї держави. Корумпована державна влада приймає рішення на користь сепаратистських угруповань, всупереч інтересам суспільства та держави. Такі угруповання змушують її працювати на себе, на благо інтересу злочинного світу. А це, в свою чергу, призводить до прийняття завідомо неефективних рішень та величезних фінансових втрат держави. Налагодженні корупційні схеми забезпечують чиновників стабільним, непоганим заробітком, а кримінальні структури зміцнюють свої позиції, маючи серйозну підтримку з боку влади та широкий доступ до потрібних адміністративних ресурсів. Не говорячи вже за практику торгівлі посадами, яка досить широко розповсюджена в Україні, а особливо в силовому блоці. Це говорить про те, що всі зусилля спрямовані на боротьбу та протидію сепаратизму стикаються з некомпетентністю та продажністю на місцях.

Так, О. Гуров [3, с. 205], О. Філімонов [4] вважають корупцію однією з обов'язкових ознак організованої злочинності, зазначаючи, що в ряді випадків організована злочинність і корупція пов'язані настільки тісно, що це дає підстави вченим виділяти корупцію як одну з ознак організованої злочинності. Такого ж погляду дотримується й А. Волобуєв. Він зазначає, що поняття корупція зовсім не є синонімом поняття хабарництва, оскільки при хабарництві посадова особа, котра вчиняє злочин, залишається членом конкретної державної чи громадської системи, а при корумпуванні, регулярно отримуючи матеріальну винагороду від злочинів, вона включається в систему організованої злочинності, що не дає їй можливості в односторонньому порядку відмовитись від прийняття на себе відповідної ролі [5].

Розглядаючи питання розвитку сепаратистських тенденцій на території України, можемо впевнено сказати, що корупційні процеси мають велике значення на місцевому рівні. Не дивлячись на процеси приватизації та досить великого осередку приватної власності, держава все ще лишається основним джерелом регулювання фінансових по-

токів. Утворивши такий собі «кримінальний союз» з чиновниками, певні кримінальні структури сепаратистського спрямування породжують корупцію та кримінал у суспільстві. Інтереси таких союзів починають протистояти інтересам суспільства та держави, представляючи реальну загрозу територіальній цілісності та недоторканості. Особливо привабливим для таких утворень є повний вихід з під державного контролю, шляхом утворення незалежного осередку, таким чином отримуючи та концентруючи владу на цих територіях у своїх руках. Що ми спостерігаємо сьогодні на території так званих республік «ЛНР» та «ДНР».

Потрібно розуміти, що корупція та сепаратизм взаємопов'язані між собою явища. Корупція є не тільки умовою та засобом розповсюдження сепаратистських тенденцій, сепаратистські тенденції сприяють розповсюдженню корупційних процесів, продукуючи їх як засіб досягнення своєї мети. Тому політика протидії корупційним процесам в Україні має бути пов'язана з протидією такому явищу як сепаратизм. Задля забезпечення політичної стійкості та економічної стабільності українського суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Мельник М., Постільга В. ЗМІ і влада в Україні: як подолати корупцію? *Національна безпека і оборона*. 2001. № 1. С. 84–88.
2. Семикін М. В. Створення терористичної групи чи терористичної організації: кримінально-правове дослідження: монографія/за заг. ред. В. П. Ємельянова. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. 145 с.
3. Гуров А. Г. Профессиональная преступность: прошлое и современность. М., 1990. 442 с.
4. Филимонов О. В. Социально-правовой контроль – направление борьбы с коррупцией // Коррупция в России: состояние и проблемы: материалы научн.-практ. конф. (26 марта 1996 г.). М., 1996. С. 36.
5. Волобуев А.Н. Совершенствование уголовного законодательства в борьбе с организованной преступностью // Криминологические проблемы совершенствования законодательства о борьбе с преступностью: материалы расшир. заседания Всесоюз. координац. бюро по криминологии (май 1988 г., г. Баку). Баку: Изд-во Азерб. НИИСЭ, 1988. С. 128–132.

Одержано 14.02.2017